

استادبانک

نمونه سوالات همراه با جواب و

گام به گام کتاب‌های درسی

به طور کامل رایگان در

اپلیکیشن استادبانک

به جمع ده‌ها هزار کاربر اپلیکیشن رایگان استادبانک پیوندید.

[لینک دریافت اپلیکیشن نمونه سوالات استادبانک \(کلیک کنید\)](#)

* برای مشاهده نمونه سوالات دانلود شده به صفحه بعد مراجعه کنید.

۱- وضعیت تجارت ایران در عصر ایلخانان و عوامل مؤثر بر آن را شرح دهید.

« پاسخ »

وضعیت اقتصاد شهری و تجاری در عصر مغول و تیموری وضعیت به مراتب بهتری داشت. کشورگشایی‌های چنگیز و تیمور موجب شد که سرزمین‌های وسیعی در قاره پهناور آسیا به لحاظ سیاسی یکپارچه و متحد شود و زمینه تجارت بین‌المللی افزایش یافت و باعث ارتباط جزایر ایرانی به هند و چین شده بود و بازاریان و صنعتگران زندگی بهتری نسبت به غیر شهریان داشتند.

۲- گروه‌بندی اجتماعی ایران در عصر ایلخانی چه وضعیتی داشت؟

« پاسخ »

با مسلمان شدن مغول‌ها به تدریج عالمان، دیوان‌سالاران و مشایخ صوفی اعتبار و نفوذ خود را پیدا کردند و تلاش کردند خودسری اشرافیت مغول را مهار کنند. همچنین بازرگانان و اهل صنعت و هنر نیز مورد احترام قرار گرفتند.

۳- فراز و فرود شهر و شهرنشینی را در دوره ایلخانان بررسی و تحلیل کنید.

« پاسخ »

پس از استقرار حکومت ایلخانی و با تلاش دیوان‌سالاران و عالمان برای مهار رفتار غیراجتماعی به تدریج شهر و شهرنشینی رونق پیدا کرد و همین روند با مسلمان شدن مغول‌ها و اصلاحاتی که توسط ایلخان غازان برای بازسازی ویرانی انجام شد سرعت بیشتری گرفت و شهرک‌ها و شهرهای جدیدی همچون شهرک رشیدیه، شام، غازان و سلطانیه ایجاد شد.

۴- مهم‌ترین رسالتی که دیوان‌سالاری و عالمان ایرانی در دوره نامسلمانی مغول‌ها به عهده گرفتند چه بود؟ توضیح دهید.

« پاسخ »

این گروه از عالمان سعی کردن تا جلوی خشونت و رفتارهای خودسرانه آنان را بگیرند و این کار را با آشنایی آنها با فرهنگ ایرانی و آداب کشاورزی انجام می‌دادند. از معروف‌ترین عالمان می‌توان به خواجه نصیرالدین طوسی و شمس‌الدین محمد جوینی اشاره کرد.

۵- موج اول حمله مغول به ایران چه پیامدهایی داشت؟

« پاسخ »

کاهش جمعیت به دلیل مهاجرت‌های گسترده، تخریب زیرساخت‌های اقتصادی و فرهنگی از بین رفته موقعیت اجتماعی مالکان، بازرگانان، عالمان و مردم عادی و همچنین جمعیت قابل توجهی از اقوام ترک و مغول وارد ایران شدند.

۶- بنیان قوانین جاری در ایران دوران اسلامی مبتنی بر چه بود؟

- (۱) داوری حقوقی
- (۲) شریعت اسلام و عرف
- (۳) محاکم سه‌گانه شرع، مظالم و حسبه
- (۴) قوانین عرفی و فرهنگی

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بنیان قوانین جاری در ایران اسلامی مبتنی بر دو سرچشمه شریعت اسلام و عرف بود. محاکم سه‌گانه شرع، مظالم و حسبه براساس قوانین دینی و عرفی قضاوت می‌کردند.

۷- کدام یک از شهرهای ایران، آخرین پایتخت حکومت، ایلخانان بود؟

- (۱) ماوراءالنهر
- (۲) سلطانیه
- (۳) هرات
- (۴) تبریز

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شهر سلطانیه آخرین پایتخت دولت ایلخانان بود.

۸- کدام گزاره در رابطه با شهر و شهرنشینی در عصر مغول - تیموری صحیح نمی‌باشد؟

- (۱) «یاسا» چنگیز به مغولان توصیه می‌کرد از شهر و شهرنشینی دوری گزینند.
- (۲) پس از استقرار حکومت ایلخانی، رشد نسبی تجارت به احیای شهرنشینی کمک کرد.
- (۳) شهر و شهرنشینی در عصر تیموریان با یورش‌های تیمور دچار رکود و زوال شد
- (۴) شهرهای هرات و یزد در دوره جانشینان تیمور رونق چشمگیری یافتند.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. شهر و شهرنشینی در عصر تیموریان برخلاف اوای دوره مغول، دچار رکود و زوال نشد. تیمور با وجود یورش‌ها و کشتارهای زیادی که انجام داد، به شهرسازی علاقه‌مند بود.

۹- هولاکوخان، در زمان فرمانروایی برادرش منگوقاآن، به کدام منظور به ایران لشکر کشید؟

- (۱) فتح مجدد مناطق شرقی ایران و جبران شکست نبرد عین جالوت
- (۲) نظم بخشیدن به قلمرو متصرفی مغول و گسترش فتوحات در غرب آسیا
- (۳) از بین بردن مخالفان مغول در ایران و قتل جلال‌الدین خوارزمشاه
- (۴) همکاری با خلافت عباسی جهت تثبیت فتوحات مغولان در مناطق غربی

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هولاکوخان در زمان فرمانروایی برادرش منگوقاآن، به منظور نظم بخشیدن به قلمرو متصرفی مغول و گسترش فتوحات در غرب آسیا به ایران لشکرکشی کرد.

- ۱۰- کدام گزینه به سه گونه‌ی مالیات که پس از حمله‌ی مغول تا پایان عهد تیموریان تداوم یافت، به درستی اشاره می‌کند؟
- (۱) سرانه - دامی - خراج
 (۲) کشاورزی - دامی - خراج
 (۳) خراج - بازرگانی - سرانه
 (۴) کشاورزی - بازرگانی - دامی

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. سه گونه‌ی مالیات کشاورزی، مالیات بازرگانی و مالیات دامی تا پایان عهد تیموریان تداوم یافت.

- ۱۱- نظام مالیاتی مغول، پس از مسلمان شدن مغولان چه تفاوتی با دوران قبل از خود داشت؟
- (۱) شیوه‌ی مالیاتی که ترکیبی از سنت‌های ایرانی - اسلامی بود، پذیرفته شد.
 (۲) اخذ ده‌ها نوع مالیات مغولی از جمله قلان، قبچور و تمغا متوقف شد.
 (۳) اخذ خراج از کشاورزان مورد توجه بیشتری قرار گرفت.
 (۴) تمام بی‌نظمی‌های دریافت مالیات در دوران قبل، اصلاح شد.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. پس از مسلمان شدن مغول‌ها، هر چند که نظام مالیاتی تا حدودی اصلاح شد اما بخشی از بی‌نظمی‌ها هم‌چنان ادامه یافت. پس از آن، بار دیگر اخذ خراج از کشاورزان مورد توجه بیشتری قرار گرفت و سه گونه‌ی مالیات کشاورزی، مالیات بازرگانی و مالیات دامی تا پایان عهد تیموریان تداوم یافت.

الف	از ایلخانان دوره‌ی نامسلمانی مغولان
ب	فرزند او، آخرین ایلخان مغول بود.
ج	پایتختِ آخرین ایلخانان

- ۱۲- کدام موارد، به ترتیب، جدول زیر را به درستی کامل می‌کند؟
- (۱) هولاکو - اولجایتو - سلطانیه
 (۲) غازان - ابوسعید - مراغه
 (۳) هولاکو - ابوسعید - سلطانیه
 (۴) غازان - اولجایتو - مراغه

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

الف) دوره‌ی مسلمانی مغول‌ها در ایران از زمان غازان شروع شد. بنابراین، تمام ایلخانان پیش از او، از جمله هولاکو، مربوط به دوره‌ی نامسلمانی مغولان می‌باشند.

ب) ابوسعید آخرین ایلخان مغول، پسر (و جانشین) اولجایتو بود.

ج) سلطانیه، پایتختِ آخرین حکومت ایلخانان بود.

۱۳- کدام عبارات درباره‌ی حمله‌ی مغول به ایران، درست است؟

الف) پس از این‌که مغولان به رهبری چنگیز تمدن قدرتمندی را پی‌ریزی کردند، به جنگ و هجوم به سرزمین‌های دیگر روی آوردند.

ب) بهانه‌ی چنگیز برای حمله به ایران، کشتار بازرگانان اعزامی خود به شهر مرزی اترار بود.

ج) موج اول حمله‌ی مغول، چهار سال طول کشید و کشتار جمعیت و ویرانی شهرها را در سراسر ایران به دنبال داشت.

د) در زمان موج دوم هجوم مغول، منگوقاآن نوه‌ی چنگیز بر مغولان فرمانروایی می‌کرد.

۱) الف، ب و ج ۲) الف، ج و د ۳) ب و ج ۴) ب و د

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی عبارات:

الف) بیش‌تر اقوامی که زیر فرمان چنگیز بودند از نظر فرهنگی و تمدنی دارای پیشینه‌ی مهمی نبودند. ← نادرست

ب) چنگیزخان مغول به بهانه‌ی کشتار بازرگانان اعزامی خود در شهر مرزی اترار، فرمان هجوم به ایران را صادر کرد. ← درست

ج) موج اول حمله‌ی مغول به ایران که با فرمان چنگیزخان انجام گرفت، شش سال طول کشید. ← نادرست

د) حدود سی سال بعد از هجوم چنگیز، موج دیگری از حملات مغول‌ها به فرماندهی هولاکوخان، نوه‌ی چنگیزخان صورت گرفت و به تأسیس حکومت ایلخانان انجامید. هولاکو در زمان فرمانروایی برادرش منگوقاآن، به منظور نظم بخشیدن به قلمرو متصرفی مغول و گسترش فتوحات در غرب آسیا، به ایران لشکرکشی کرد. ← درست

۱۴- کدام مورد از ویژگی‌های نظام اجتماعی عصر مغول و تیموریان در ایران است؟

۱) افزایش نفوذ و موقعیت زنان را در عرصه‌های سیاسی و اقتصادی فراهم ساخت.

۲) سنت‌های مغولی و شیوه‌های مالیاتی آنان در جامعه را به هم ریخت.

۳) بافت قومی و جمعیتی جامعه‌ی ایرانی تحت تأثیر قوم مهاجم قرار نگرفت.

۴) با مسلمان شدن مغول‌ها، مهاجرت گسترده‌ی ایرانیان متوقف گردید.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. یکی از ویژگی‌های اجتماعی دوران فرمانروایی مغولان و تیموریان دگرگونی نسبی در بافت قومی و جمعیتی ایران بود. قشریندی اجتماعی در عصر مغول - تیموری مانند گذشته بود. با مسلمان شدن مغول‌ها به تدریج بزرگان ایرانی شامل دیوان‌سالاران، عالمان، اندیشمندان و مشایخ صوفی تحت حمایت ایلخانان، موقعیت و نفوذ اجتماعی خود را بازیافتند. یکی دیگر از ویژگی‌های نظام اجتماعی این عصر، افزایش نفوذ و موقعیت زنان در عرصه‌های سیاسی و اقتصادی بود و خاتون‌ها در کنار خان‌ها، از جایگاه مهمی در میان گروه‌های فرادست برخوردار بودند.

- ۱۵- کدام مورد، از نتایج مهم مسلمانان شدن مغولان در دوره ایلخانان است؟
- (۱) گسترش آیین تشیع در سراسر کشور
 - (۲) صوفیان با محدودیت و سخت‌گیری مواجه شدند.
 - (۳) زمینه برای بازسازی و انجام اصلاحات فراهم آمد.
 - (۴) رقابت صوفیان، با فرمانروایان و پادشاهان

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اسلام آوردن مغولان، یکی از رویدادهای مهم دوره ایلخانان بود، زیرا در نتیجه‌ی هم‌نوایی دین و دولت و برتری شریعت اسلامی بر یاسای چنگیزی، حکومت ایلخانی ماهیت ایرانی - اسلامی یافت و موجب شد که مردم نسبت به آن احساس بیگانگی کم‌تری بکنند.

هم‌چنین با مسلمان شدن مغول‌ها، نفوذ و قدرت ایرانیان در دربار ایلخانان و اداره‌ی حکومت بیش از پیش افزایش یافت. در دوره ایلخانان به ویژه به دنبال کوشش‌های علمی و فرهنگی خواجه نصیر توسی، تشیع در ایران گسترش یافت.

- ۱۶- حکومت نوادگان تیمور لنگ در ایران، با به قدرت رسیدن کدام دولت، به پایان خود رسید؟
- (۱) آق‌قویونلو
 - (۲) آل‌مظفر
 - (۳) قره‌قویونلو
 - (۴) صفویان

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تقریباً هم‌زمان با زوال حکومت ایلخانان در ایران، حاکمان مغولی ماوراءالنهر نیز رو به ضعف نهادند و رقابت و درگیری شدیدی میان سران و فرماندهان قبایل برای کسب قدرت به وجود آمد. حکومت نوادگان تیمور بر ایران، در اوایل قرن دهم هجری با به قدرت رسیدن صفویان در ایران و تسلط ازبکان بر ماوراءالنهر به پایان رسید. مدتی بعد بابر یکی از شاهزادگان تیموری حکومتی را در هند بنیان گذاشت که به گورکانیان هند یا (مغولان کبیر) معروف شد.

- ۱۷- کدام مورد به خواجه نصیرالدین توسی از دیوان سالاران ایرانی در دوره ایلخانان نسبت داده شده است؟
- (۱) کوشید مغول‌ها را با فرهنگ و آداب کشورداری آشنا کند.
 - (۲) با اقدامات وی اصلاحات گسترده‌ای در عرصه‌های سیاسی و اقتصادی انجام گرفت.
 - (۳) به احیای شهرنشینی با رشد نسبی تجارت و دیگر فعالیت‌های اقتصادی کمک کرد.
 - (۴) به تشویق وی بیش‌تر شاهزادگان و خوانین مغول مسلمان شدند.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در سراسر دوره حاکمیت ایلخانان وضعیت یکسان و یک‌نواختی وجود نداشت دوران حاکمیت آن‌ها را می‌توان به دوره نامسلمانی و دوره مسلمانان تقسیم کرد.

در دوره نامسلمانی مغول، بزرگان ایرانی برای مهار خشونت و رفتار خودسرانه‌ی فاتحان مغول تلاش بسیاری کردند. کسانی چون خواجه نصیر توسی، شمس‌الدین محمد جوینی و برادرش عطاملک جوینی کوشیدند تا مغول را با فرهنگ ایرانی و آداب کشورداری آشنا کنند و زمینه‌ی مسلمان شدن این قوم غالب رافراهم آوردند.

- ۱۸- مهم‌ترین نتیجه حمله مغولان به شام، پس از پایان دادن به حکومت خاندان بنی‌عباس در بغداد، کدام است؟
- (۱) با مرگ خان مغول این حمله سرانجامی نیافت.
 - (۲) با کمک حکومت مملوکان شام، در برابر مغولان به مقاومت برخاستند.
 - (۳) با دادن خراج سالانه، مغولان از کشتار مردم خودداری کردند.
 - (۴) در محل عین جالوت از حکومت مملوکان مصر شکست خوردند.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هولاکوخان مغول برای گسترش فتوحات در غرب آسیا، به ایران لشکر کشی کرد، وی نخستین قدرت اسماعیلیان را با گشودن قلعه‌های مستحکم آنان از بین برد. پس از آن با تسخیر بغداد و کشتن خلیفه عباسی، به حکومت خاندان بنی‌عباسی پایان داد. مغولان پس از فتح بغداد، به شام یورش بردند، اما در عین جالوت از سپاه حکومت مملوکان مصر شکست خوردند و از ادامه پیشروی بازماندند.

- ۱۹- کدام گزینه، ترتیب لشکرکشی هولاکوخان مغول به غرب آسیا را به درستی بیان می‌کند؟

- (۱) شکست سلطان محمد خوارزمشاه ← گشودن قلعه‌های اسماعیلیان ← فتح بغداد
- (۲) گشودن قلعه‌های اسماعیلیان ← فتح بغداد ← یورش به شام
- (۳) شکست سلطان محمد خوارزمشاه ← پایان دادن به خلافت عباسی ← گشودن قلعه‌های اسماعیلیان
- (۴) پایان دادن به خلافت عباسی ← گشودن قلعه‌های اسماعیلیان ← یورش به شام

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. حکومت ایلخانی یا ایلخانان به حکومتی گفته می‌شود که پس از تسلط مغولان بر ایران به دست هولاکوخان نوهی چنگیزخان تشکیل شد. او در زمان فرمانروایی برادرش منگوقاآن، به منظور نظم بخشیدن به قلمرو متصرفی مغول و گسترش فتوحان در غرب آسیا، به ایران لشکرکشی کرد (۶۵۰ ق). هولاکو، نخست قدرت اسماعیلیان را با گشودن قلعه‌های مستحکم آنان از بین برد. او سپس با تسخیر بغداد و کشتن خلیفه عباسی، به حکومت خاندان بنی‌عباس پایان داد (۶۵۶ ق). مغولان پس از فتح بغداد، به شام یورش بردند.

- ۲۰- نبرد «عین جالوت» بین مغولان و کدام حکومت اتفاق افتاد و به چه نتیجه‌ای انجامید؟

- (۱) مملوکان مصر - شکست مغولان
- (۲) خلافت عباسی - پیروزی مغولان
- (۳) خلافت عباسی - شکست مغولان
- (۴) مملوکان مصر - پیروزی مغولان

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مغولان پس از فتح بغداد به شام یورش بردند، اما در عین جالوت از سپاه حکومت مملوکان مصر شکست خوردند و از ادامه پیشروی بازماندند.

- ۲۱- بخش عمده‌ای از اصلاحات غازان خان، با کدام هدف انجام شد؟
- (۱) جذب مغولان به اسلام و فرهنگ ایرانی
 - (۲) پیشرفت و رونق فعالیت‌های بخش کشاورزی
 - (۳) احیای تجارت در مسیر جاده ابریشم
 - (۴) اتحاد و یک‌پارچگی سیاسی قلمرو ایلخانان

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بخش عمده‌ای از اصلاحات غازان خان، از جمله اصلاح قوانین مالیاتی، بازسازی قنات‌ها و شبکه‌های آبیاری و اصلاح نظام زمین‌داری، به منظور پیشرفت و رونق فعالیت‌های بخش کشاورزی انجام گرفت.

- ۲۲- شاعر و وزیر سلطان حسین میرزا بایقرا که پشتیبان و مشوق جدی هنر و هنرمندان بود، چه نام داشت؟
- (۱) حمدالله مستوفی
 - (۲) قوام‌الدین شیرازی
 - (۳) امیرعلیشیر نوایی
 - (۴) عظاملک جوینی

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. علاوه بر سلاطین و شاهزادگان تیموری که به هنر و هنرمندان توجه زیادی داشتند، برخی از وزیران آنان از جمله امیرعلیشیر نوایی، شاعر و وزیر سلطان حسین میرزا بایقرا نیز پشتیبان و مشوق جدی هنر و هنرمندان بودند.

- ۲۳- مبنای داوری حقوقی ایرانیان در عهد تیموری چه بود؟
- (۱) مجموعه قوانینی که تیمور تدوین کرده بود.
 - (۲) احکام محاکم سه‌گانه و یرغوها
 - (۳) یاسا و سنت‌های مغولی
 - (۴) قوانین شرعی و عرفی

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در سراسر عهد تیموریان قوانین شرعی و عرفی مبنای زندگی اجتماعی و داوری حقوقی ایرانیان بود.

- ۲۴- منظور از «تزوکات» چیست؟

- (۱) دادگاه مغولی که مسئول حل و فصل دعاوی حقوقی بود.
- (۲) مجموعه قوانین دینی و عرفی که محاکم مظالم و حربه براساس آن قضاوت می‌کردند.
- (۳) مجموعه قوانین و سنت‌هایی که ایلخانان براساس آن عمل می‌کردند.
- (۴) مجموعه قوانینی که تیمور آنرا به وجود آورد.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تزوکات، مجموعه قوانینی بودند که تیمور گورکانی آنرا به وجود آورد.

۲۵- خاستگاه حکومت تیموریان کجا بود و این حکومت پس از به قدرت رسیدن صفویان و ازبکان در کجا امتداد یافت؟
 (۱) ماوراءالنهر - هند (۲) خراسان - هند (۳) ماوراءالنهر - چین (۴) خراسان - چین

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تقریباً هم‌زمان با زوال حکومت ایلخانان، حاکمان مغولی ماوراءالنهر نیز رو به ضعف نهادند و رقابت و درگیری شدیدی میان سران و فرماندهان قبایل برای کسب قدرت به وجود آمد. در این میان، تیمور گورکانی بر رقیبان خود غلبه کرد و حکومت ماوراءالنهر را به دست گرفت. حکومت نوادگان تیمور در امور قرن دهم هجری با به قدرت رسیدن صفویان در ایران و تسلط ازبکان بر ماوراءالنهر به پایان رسید. مدتی بعد، بابر یکی از شاهزادگان تیموری حکومت گورکانیان را در هند بنیان نهاد.

۲۶- هولاکوخان در زمان فرمانروایی چه کسی به ایران لشکرکشی کرد و چه کسانی و در کجا مانع پیشروی او به سمت غرب شدند؟

- (۱) چنگیزخان - مملوکان مصر - شام
 (۲) چنگیزخان - خاندان بنی‌عباس - بغداد
 (۳) منگوقاآن - خاندان بنی‌عباس - بغداد
 (۴) منگوقاآن - مملوکان مصر - شام

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. حکومت ایلخانان توسط هولاکوخان نوهی چنگیزخان تشکیل شد. او در زمان فرمانروایی برادرش منگوقاآن به منظور نظم بخشیدن به قلمرو متصرفی مغول و گسترش فتوحات در غرب آسیا، به ایران لشکرکشی کرد. هولاکو بعد از پایان دادن به حکومت اسماعیلیان، راهی بغداد شد و با کشتن خلیفه به خلافت عباسیان پایان داد. سپس به شام یورش برد اما در عین جالوت از سپاه مملوکان مصر شکست خورد و از ادامه‌ی پیشروی بازماند.

۲۷- کدام گزینه از ویژگی‌های نظام مالیاتی مغول پس از مسلمان شدن مغولان است؟

- (۱) بار دیگر اخذ خراج از کشاورزان مورد توجه بیشتری قرار گرفت.
 (۲) اخذ ده‌ها نوع مالیات مغولی از جمله قِلان، قُبچور و تمغا متوقف شد.
 (۳) شیوه‌های مالیاتی که ترکیبی از سنت‌های ایرانی - اسلامی بود، پذیرفته شد.
 (۴) تمام بی‌نظمی‌های دریافت مالیات در دوران قبل، اصلاح شد.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. پس از مسلمان شدن مغول‌ها، هرچند که نظام مالیاتی تا حدودی اصلاح شد، اما بخشی از بی‌نظمی‌ها همچنان ادامه یافت. پس از آن، بار دیگر اخذ خراج از کشاورزان مورد توجه بیشتری قرار گرفت و سه گونه خراج (مالیات کشاورزی)، مالیات بازرگانی و مالیات دامی که تقریباً برابر با قِلان، قُبچور و تمغا بودند تا پایان عهد تیموریان تداوم یافت.

۲۸- هلاکو در زمان کدام خان مغول به ایران لشکر کشید؟

- (۱) منگوقاآن (۲) قوبیلای (۳) چنگیز (۴) اوکتای

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. هلاکو در زمان فرمانروایی برادرش منگوقاآن به ایران لشکرکشی کرد.

- ۲۹- کدام یک از فرمانروایان ایلخانی مذهب شیعه را پذیرفت؟
 (۱) الجایتو (۲) غازان (۳) هلاکو (۴) آباقا

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. نفوذ مذهب شیعه به حدی رسید که ایلخان الجایتو، پسر و جانشین غازان به این مذهب گروید.

- ۳۰- چند عبارت زیر نادرست است؟

«حکومت سادات مرعشی حکومتی شیعی در آذربایجان بود - همزمان با زوال حکومت ایلخانان در ایران، حاکمان مغولی ماوراءالنهر قدرت گرفتند - شهر و شهرنشینی در عصر تیموریان بر خلاف اوایل دوره مغول، دچار رکود و زوال نشد - بر خلاف اقتصاد کشاورزی، اقتصاد شهری و تجاری در عصر مغول و تیموری وضعیت به مراتب بهتری داشت - سه گونه مالیات کشاورزی، مالیات بازرگانی و مالیات دامی تا اوایل عهد تیموریان تداوم یافت.»
 (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) یک

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تشریح عبارت‌های نادرست:
 حکومت سادات مرعشی، حکومتی شیعی در مازندران بود.
 همزمان با زوال حکومت ایلخانان در ایران، حاکمان مغولی ماوراءالنهر رو به ضعف نهادند.
 سه گونه مالیات کشاورزی، مالیات بازرگانی و مالیات دامی تا پایان عهد تیموریان تداوم یافت.

- ۳۱- تمام موارد کدام گزینه، درباره عبارت‌های زیر در موضوع ایلخانان و وزیران آن دوره صحیح است؟
 الف) پس از حکومت هلاکو، بلافاصله تکودار عهده‌دار قدرت شد.
 ب) صدرالدین خالد زنجانی در دوران حکومت غازان، بایدو و گیخاتو بر منصب وزارت تکیه زده بود.
 پ) عطاملک جوینی از ادیبان عصر حکومت آباقاخان و تکودار بود.
 ت) پس از پایان حکومت تکودار، بایدو خان بر منصب قدرت تکیه زد.
 ث) غیاث‌الدین رشیدی وزیر دوران حکومت گیخاتو بود.
 ج) خواجه نصیرالدین توسی وزیر هلاکو خان و پس از آن آباقا بود.
 چ) امیر نورو از جمله افراد تأثیرگذار دوران حکومت غازان خان بود.
 (۱) الف - ب - ث (۲) ج - ث - الف (۳) پ - ت - ج (۴) چ - پ - ب

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تشریح عبارت‌های نادرست:
 الف) پس از حکومت هلاکو خان، آباقا به قدرت رسید.
 ت) پس از حکومت تکودار ارغون فرمانروای نواحی تحت سلطه گشت.
 ث) غیاث‌الدین رشیدی از جمله افراد تأثیرگذار دوران حکومت ابوسعید بوده است.

۳۲- با توجه به قلمرو ایلخانان در زمان غازان خان، کدام شهر جزء این قلمرو نبود و رشیدالدین فضل‌الله همدانی از وزیران کدام ایلخان بود؟
 (۱) بلخ - أَلجایتو و غازان (۲) مرو - أَلجایتو و ابوسعید (۳) بخارا - غازان و أَلجایتو (۴) هرات - هولاکو و غازان

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. با توجه به نقشه قلمرو ایلخانان در صفحه ۱۱۶ کتاب درسی بخارا جزء قلمرو ایلخانان در زمان غازان خان نبوده است و با توجه به نمودار زمان دوره ایلخانان در صفحه ۱۱۷ کتاب درسی رشیدالدین فضل‌الله همدانی از وزیران دوره غازان و أَلجایتو بوده است.

۳۳- با مقایسه نواحی تحت سلطه قلمرو ایلخانان در زمان غازان خان و قلمرو تیموریان در عهد شاهرخ کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) نواحی ماوراءالنهر که در دوره غازان خان ضمیمه قلمرو ایلخانان بوده است، در دوره شاهرخ تیموری از نواحی تحت سلطه تیموریان خارج شده است.
- (۲) کابل و هرات از جمله شهرهای پراهمیتی هستند که هم در عصر غازان خان ایلخانی و هم در عصر شاهرخ تیموری، تحت سلطه حکومت ایلخانی و تیموری بوده‌اند.
- (۳) خراسان خوارزم، کردستان و آذربایجان از جمله نواحی حائز اهمیت در زمان غازان خان بود و قراقویونلوها آق‌قویونلوها در قسمت غربی و مرکزی قلمرو تیموریان حضور داشتند.
- (۴) ری، تبریز و اصفهان از مراکز مهم و اصلی قلمرو ایلخانان و تیموریان بوده است.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. نقشه قلمرو ایلخانان در زمان غازان خان و قلمرو تیموریان در زمان شاهرخ، بیانگر این مطلب است که نواحی ماوراءالنهر در عصر حکومت غازان خان تحت سلطه این حکومت نبوده اما در دوره تیموریان و فرمانروایی شاهرخ در محدوده قلمرو این حکومت بوده است.

- ۳۴- در ارتباط با وضعیت اقتصاد شهری و تجارت در عهد مغول - تیموری، گزینه‌های صحیح و غلط را مشخص کنید.
- الف) برخلاف اقتصاد کشاورزی، اقتصاد شهری و تجاری در عصر مغول - تیموری وضعیت به مراتب بهتری داشت.
 - ب) در سراسر عهد مغول - تیموری کاروان‌های تجاری در مسیرهای زمینی در حال تردد بودند.
 - ج) در آن دوره تجارت در مسیر جاده‌ی ابریشم و راه‌های دریایی در دریاهای سرخ و روم و طبرستان، پررونق بود.
 - د) در مقایسه با مردم غیرشهری، بازاریان و صنعت‌گران از زندگی به مراتب بهتری برخوردار بودند.
- (۱) ص. ص. غ (۲) ص. غ. ص. غ (۳) غ. غ. ص. ص (۴) ص. غ. غ. ص

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- ۳۵- کدام گزینه از عوامل رونق کشاورزی در ایران، بعد از هجوم مغول نمی‌باشد؟
- (۱) جذب مغولان به اسلام و فرهنگ ایرانی
 - (۲) به عهده گرفتن نقش فعال توسط دیوانسالاران ایران در اداره‌ی حکومت
 - (۳) اصلاح قوانین مالیاتی
 - (۴) یک‌پارچه شدن سرزمین‌های وسیعی در قاره‌ی آسیا

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. یک‌پارچه شدن سرزمین‌های وسیعی در قاره‌ی آسیا، موجب رونق اقتصاد شهری و تجارت شد.

- ۳۶- در ارتباط با کشاورزی و تجارت بعد از هجوم مغول به ایران، گزینه‌های صحیح و غلط را مشخص کنید.
- (الف) بخش عمده اقتصاد ایران در دوران اسلامی، بر کشاورزی استوار بود.
 - (ب) هجوم مغول، آسیب جدی به فعالیت‌های کشاورزی و آبیاری وارد آورد.
 - (ج) مناطق کرمان و خراسان در جریان تهاجم مغول بیش‌ترین خسارت را تحمل کردند.
 - (د) تولید محصولات زراعی و درآمدهای حاصل از کشاورزی با کاهش جدی مواجه شد.
- (۱) ص. غ. غ (۲) ص. غ. ص. غ (۳) غ. ص. غ. ص (۴) غ. غ. ص. غ

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

- ۳۷- مجموعه‌ی قوانین مغول پیش از آن‌که مسلمان شوند، نام داشت و تیمور مجموعه قوانینی موسوم به را به وجود آورد.
- (۱) یاسا - تزوکات (۲) برغو - یاسا (۳) قانون چنگیزی - حسب (۴) یاسا - مظالم

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

- ۳۸- به‌ترتیب پاسخ هریک از عبارات زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟
- (الف) در ایران دوره‌ی اسلامی محاکم سه‌گانه و و براساس قوانین دینی و عرفی قضاوت می‌کردند.

- (ب) مغول‌ها تا پیش از آن‌که مسلمان شوند بر پایه چه قوانینی عمل می‌کردند؟
- (ج) دعاوی حقوقی مغول‌ها در دادگاهی موسوم به حل و فصل می‌شد.
- (۱) شریعت، عرف، قانون - یاسا - محتسب (۲) شرع، مظالم، حسب - یاسا - برغو
- (۳) شرع، عرف، دین - قانون چنگیزی - داروغه‌خانه (۴) عرف، دین، قانون - قانون چنگیزی - برغو

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- ۳۹- در دوره‌ی مغول - تیموری بنیان قوانین جاری در ایران اسلامی مبتنی بر دو سرچشمه‌ی و بود.
- (۱) شریعت اسلام - قانون یاسا
(۲) قانون چنگیزی - عرف
(۳) شرع - قانون اسلام
(۴) شریعت اسلام - عرف

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- ۴۰- از ویژگی‌های نظام اجتماعی عصر مغول تیموری، در ارتباط با موقعیت زنان
(۱) افزایش نفوذ و موقعیت زنان در عرصه‌های سیاسی و اقتصادی بود.
(۲) کاهش نفوذ زنان در تمامی عرصه‌های اجتماعی و اقتصادی بود.
(۳) نداشتن هیچ‌نقشی در عرصه‌های سیاسی بود.
(۴) قرارگرفتن در دسته‌ی فرودستان بود.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

- ۴۱- از نظر خواجه نصیرالدین توسی، اندیشمند و عالم شیعه‌ی عصر مغول، اجتماعات انسانی با چهار صنف و
(۱) عشیره‌ای - روستایی - شهری - اهل صنعت
(۲) فرادست - فرودست - عالم - مشایخ
(۳) اهل قلم - اهل شمشیر - اهل معامله - اهل مزارع
(۴) دیوان‌سالاران - صنعت‌گران - عالمان - مشایخ

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

- ۴۲- با مسلمان شدن مغول‌ها، چه دگرگونی در قشربندی اجتماعی ایران به وجود آمد؟
(۱) رؤسای قبایل و فرماندهان سپاه، گروه اشرافیت نظامی را تشکیل دادند.
(۲) جامعه به سه گروه تقریباً متفاوت عشیره‌ای، روستایی و شهری تقسیم شد.
(۳) بزرگان ایرانی شامل دیوان‌سالاران، عالمان، اندیشمندان و مشایخ صوفی تحت حمایت ایلخانان موقعیت و نفوذ اجتماعی خود را بازیافتند.
(۴) از نظر اجتماعی و اقتصادی پیامدهای مختلفی داشت و جامعه به سه گروه کشاورزان، بازرگان و اهل قلم تقسیم شد.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

- ۴۳- به ترتیب پاسخ هریک از عبارات زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟
- الف) سه گونه متفاوت قشر اجتماعی در عصر مغول - تیموری کدام بودند؟
- ب) جامعه‌ی دوره‌ی مغول - تیموری به چند دسته‌ی کلی تقسیم می‌شد؟
- ج) در ابتدای دوره‌ی مغول، چه کسانی از امتیازات فراوانی برخوردار بودند؟
- ۱) فرادست و فرودست - عشیره‌ای، روستایی و شهری - عالمان و اندیشمندان
- ۲) جامعه‌ی عشیره‌ای، روستایی و شهری - فرادست و فرودست - رؤسای قبایل و فرماندهان سپاه
- ۳) روستائیان، بازرگانان، صنعت‌گران - عشیره‌ای و شهری - دیوان‌سالاران و مشایخ صوفی
- ۴) بازرگانان، اهل صنعت، کشاورزان - اهل شمشیر و اهل معامله - فرماندهان، عالمان و دیوان‌سالاران

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- ۴۴- در ارتباط با قشرهای اجتماعی در دوران فرمانروایی مغولان و تیموریان، گزینه‌های صحیح و غلط را مشخص کنید.
- الف) از ویژگی‌های اجتماعی این دوران، دگرگونی نسبی در بافت قومی و جمعیتی ایران بود.
- ب) هجوم مغول موجب کاهش جمعیت، مهاجرت گسترده، زوال موقعیت ملاکان، عالمان و بازرگانان شد.
- ج) با هجوم مغولان، جمعیت قابل توجهی از اقوام مغول و غیرمغول از ایران مهاجرت کردند.
- ۱) ص. ص. ص (۲) غ. غ. غ (۳) ص. ص. ص (۴) غ. ص. غ

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

- ۴۵- در دوره‌ی جانشینان تیمور، کدام شهرها، رشد و رونق چشم‌گیری یافتند؟
- ۱) نیشابور - مرو - هرات - اصفهان
- ۲) هرات - شیراز - مشهد - یزد
- ۳) کرمان - تبریز - ری - کابل
- ۴) خوارزم - ماوراءالنهر - خیره - بلخ

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- ۴۶- در ارتباط با شهر و شهرنشینی در عصر تیموریان، گزینه‌های صحیح را مشخص کنید.
- الف) شهر و شهرنشینی در عصر تیموریان برخلاف اوایل دوره‌ی مغول، دچار رکود و زوال نشد.
- ب) تیمور با وجود یورش‌ها و کشتارهای فراوان، به شهرسازی علاقه‌مند نبود.
- ج) تیمور هنرمندان و صنعت‌گران شهرهایی را که فتح می‌کرد، به سمرقند پایتخت خود می‌فرستاد تا در آبادانی و زیبایی آن شهر بکوشند.

۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) الف (۴) الف - ج

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- ۴۷- در زمان ایلخان غازان کدام شهرهای جدید در ایران ساخته شد؟
- (۱) رشیدیه - آنقره - زرنج - سلطانیه
(۲) رشیدیه - ربیع رشیدی - شام غازان - سلطانیه
(۳) ربیع رشیدی - قونیه - موصل - قندهار
(۴) شام غازان - سجستان - خوارزم - گنجه

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- ۴۸- کدام گزینه از عوامل رونق شهر و شهرنشینی، بعد از حمله مغول‌ها به ایران نمی‌باشد؟
- (۱) تلاش‌های دیوان‌سالاران و فرهیختگان ایرانی برای مهار رفتار غیرمدنی مغول‌ها
(۲) استقرار حکومت ایلخانی
(۳) مسلمان شدن مغول‌ها
(۴) اصلاحاتی که توسط چنگیزخان برای بازسازی ویرانی انجام شد، شهرنشینی سرعت بیش‌تری گرفت.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اصلاحات توسط ایلخان غازان انجام شد.

- ۴۹- در ارتباط با شهر و شهرنشینی در دوره مغول، گزینه‌های صحیح و غلط را مشخص کنید.
- الف) شهر و شهرنشینی در تمدن ایرانی، تا حمله مغول چندان رونق و اهمیتی نداشت.
ب) با هجوم مغول به ایران زندگی شهری برای مدتی دچار وقفه و افول شد.
ج) در جریان حملات مغول شهرهایی چون کرمان و اصفهان کاملاً ویران شدند.
د) یاسا به عنوان مجموعه‌ی قوانینی که چنگیزخان تدوین کرده بود به مغول‌ها توصیه می‌کرد که از شهر و شهرنشینی دوری گزینند.

(۱) ص. ص. غ. غ (۲) ص. غ. ص. غ (۳) غ. ص. غ. ص (۴) غ. غ. غ. غ. ص

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

- ۵۰- حکومت تیموریان در زمان شاهرخ، در شمال غرب ایران با کدام دریا و کدام حکومت هم‌مرز بود؟
 (۱) دریای سرخ - حاکمان مغولی ماوراءالنهر
 (۲) دریای سیاه - حکومت عثمانی
 (۳) دریای روم - حکومت آق‌قویونلو
 (۴) دریاچه خوارزم - حکومت مغولان کبیر

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- ۵۱- یکی از شاهزادگان تیموری حکومتی را در بنیان گذاشت که به معروف شد.
 (۱) بابر - هند - گورکانیان هند
 (۲) الجایتو - ماوراءالنهر - مغولان کبیر
 (۳) شاهرخ - سمرقند - تیموریان سمرقند
 (۴) گیخاتو - نیشابور - ازبکان بلخ

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

- ۵۲- حکومت نوادگان تیمور بر ایران، در اوایل قرن هجری با به قدرت رسیدن در ایران و تسلط به پایان رسید.

- (۱) یازدهم - افشاریان - حکومت ایلخانان بر خوارزم
 (۲) دهم - زندیان - حاکمان مغولی بر ماوراءالنهر
 (۳) دهم - صفویان - ازبکان بر ماوراءالنهر
 (۴) نهم - ایلخانان - مغولان بر سمرقند

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۵۳- کدام شهر در قلمرو تیموریان در زمان شاهرخ نیست؟

- (۱) ماوراءالنهر (۲) کابل (۳) بغداد (۴) آنقره

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۵۴- قلمرو تیموریان در زمان شاهرخ، به کدام دریاها منتهی می شد؟ دریای:

- (۱) طبرستان - سیاه - پارس - عمان - دریاچه خوارزم
 (۲) خزر - سرخ - روم - پارس - عمان
 (۳) طبرستان - سرخ - سیاه - روم - خلیج فارس - عمان
 (۴) خزر - سیاه - روم - خوارزم - عمان

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

- ۵۵- در ارتباط با ایران در عهد تیموریان، کدام گزینه پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟
- الف) تیمور گورکانی با غلبه بر رقیبان، حکومت کجا را به دست گرفت؟
- ب) تیمور چگونه سرتاسر ایران را تحت سیطره‌ی خود درآورد؟
- ج) پس از مرگ تیمور چه کسی جانشین او شد؟
- د) پس از مرگ جانشین تیمور، کدام قبایل نواحی غربی و مرکزی ایران را تصرف کردند؟
- ۱) خوارزم - با یک یورش سراسری و کشتار فراوان - آلبایتو - مغول‌ها
- ۲) ماوراءالنهر - طی سه مرحله یورش و با کشتار فراوان - شاهرخ - قراقویونلو و آق‌قویونلو
- ۳) سمرقند - با جنگ با حکومت ایلخانان - شاهرخ - گورکانیان و مغولان
- ۴) بخارا - با ستیز با حاکمان مغولی ماوراءالنهر - ابوسعید - قراقویونلو و آق‌قویونلو

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- ۵۶- در ارتباط با قیام سربداران، گزینه‌های صحیح و غلط را مشخص کنید.
- الف) در اواخر دوره‌ی ایلخانان، سرداران مغول در خراسان ستم‌گری پیشه کردند، مردم سبزوار که پیرو مذهب شیعه بودند آماده‌ی قیام شدند.
- ب) ساکنان روستای باشتین به رهبری دو تن از بزرگان آن دیار، قیام کردند و به سربداران معروف شدند.
- ج) سربداران با شکست سپاه مغول بر سبزوار تسلط یافتند.
- د) سربداران مدافع و مروج مذهب شیعه بودند و سرانجام توسط غازان خان از بین رفتند.
- ۱) ص.غ.غ (۲) ص.غ.غ (۳) غ.غ.ص (۴) ص.ص.ص.غ

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

- ۵۷- در ارتباط با قیام سربداران در سبزوار، در دوره ایلخانان کدام گزینه صحیح نمی‌باشد؟
- ۱) در زمان ایلخانان میان مسلمانان اعم از شیعه و سنی هماهنگی زیادی در جهت مقابله‌ی فکری و فرهنگی با مغول وجود داشت.
- ۲) در این زمان شیعیان تحرک بیش‌تری داشتند و در زمینه‌های مختلف سیاسی، اجتماعی، علمی و فرهنگی به فعالیت پرداختند.
- ۳) مردم سبزوار که پیرو مذهب تسنن بودند و تحت تعالیم برخی مشایخ صوفی مبارز مانند شیخ خلیفه مازندرانی و شاگردش شیخ حسن جوری قرار داشتند، آماده‌ی مقابله با ظلم و بی‌عدالتی شدند.
- ۴) ساکنان روستای باشتین، با شعار «سر به دار می‌دهیم، تن به ذلت نمی‌دهیم» قیام کردند و به سربداران معروف شدند.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مردم سبزوار پیرو مذهب شیعه بودند.

- ۵۸- در ارتباط با حکومت ایلخانان در ایران، کدام گزینه پاسخ صحیح پرسش‌ها می‌باشد؟
 الف) موج اول یورش مغولان به ایران در چه سالی صورت گرفت؟
 ب) چه کسی حکومت ایلخانان را تشکیل داد؟
 ج) اولین حاکم ایلخانان که مسلمان شد چه کسی بود؟
 د) آخرین ایلخان مغول چه کسی بود؟

- (۱) ۶۵۴، ۷۳۶ ق - چنگیزخان - گیخاتو - آلجایتو
 (۲) ۶۱۶، ۶۴۶ ق - غازان - آلجایتو - هلاکوخان
 (۳) ۶۱۶، ۶۲۲ ق - هلاکوخان - غازان - ابوسعید
 (۴) ۶۲۲، ۷۳۶ ق - آباقاخان - ابوسعید - گیخاتو

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

- ۵۹- حکومت‌های شیعه مذهب سربداران و سادت مرعشی مازندران در کدام دوره از حکومت مغولان به وجود آمدند؟
 (۱) هلاکوخان (۲) آلجایتو (۳) غازانخان (۴) بعد از مرگ ابوسعید

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- ۶۰- گزینه‌های صحیح و غلط در ارتباط با مرگ ابوسعید، آخرین ایلخان مغول، را مشخص کنید.
 الف) مرگ ابوسعید آغازگر چهاردهه آشفتگی سیاسی و نابسامانی نسبی در اوضاع اقتصادی و اجتماعی ایران بود.
 ب) با مرگ ابوسعید ایران به لحاظ جغرافیایی و سیاسی وضعیت منسجم‌تری یافت.
 ج) در این دوره، چندین حکومت محلی غیر مغولی نیز در مناطق مختلف ایران به وجود آمدند.
 د) حکومت‌های سنی مذهب سربداران و سادات مرعشی مازندران از جمله این حکومت‌ها بودند.
 (۱) ص. غ. غ (۲) ص. غ. ص. غ (۳) غ. ص. ص. ص (۴) غ. غ. ص. ص

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.